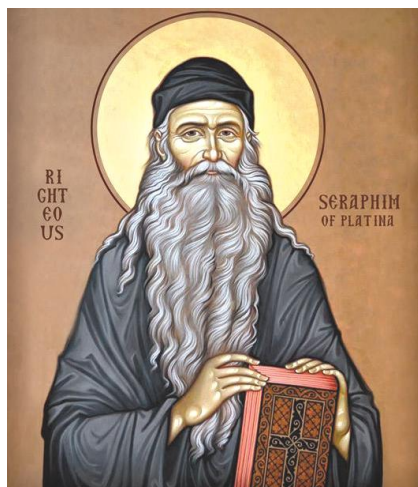


simplic greșite în situația dată. Adesea auzim pe câte cineva îndreptându-se cu buna intenție avută, dar aceasta nu este destul. Viața omenească este plină de astfel de greșeli. Iată pentru ce cel care iubește pe Dumnezeu todeauna caută îndrumare de Sus ciuind neconținut urechea sa lăuntrică spre a auzi glasul lui Dumnezeu.

În practică aceasta se săvârșește precum urmează: tot creștinul, dar îndeosebi episcopul sau preotul, care se află nevoit să ia într-o anumită situație o hotărâre în armonie cu voia lui Dumnezeu, trebuie să lepede lăuntric toate cunoștințele sale, toate ideile preconceptuate, dorințele și planurile sale și o dată liber de tot ce este "al său" să se roage lui Dumnezeu, cu atenție în lăuntricul inimii; iar primul gând ce naște în suflet după o asemenea rugăciune se primește ca o îndrumare de Sus. O asemenea căutare spre a cunoaște voia lui Dumnezeu printr-o nemijlocită comunicare cu Dumnezeu în rugăciune, mai cu seamă în vreme de nevoie sau de necaz, face ca omul, precum zicea Sfântul Silvan "să audă în sufletul lui răspunsul lui Dumnezeu și să se învețe să se înțeleagă călăuzirea cea de la Dumnezeu... așa noi toți avem nevoie să ne învățăm să recunoaștem voia lui Dumnezeu; iar de nu ne vom învăța, nu vom cunoaște niciodată această cale."

Acestei faceri, în forma ei mai desăvârșită, îi premerge obișnuința cu rugăciunea neîncetată, având neconținut atenția în inimă. Însă spre a fi sigur că aude glasul lui Dumnezeu în lăuntricul său, omul trebuie să se lepede de voia sa și să fie gata de orice jertfă, asemenea lui Avraam, ba chiar, după porunca Apostolului Pavel, asemenea lui Hristos Însuși, Care "S-au făcut ascultător tatălui până la moarte" (Fil.2,8). Cel care a pornit pe această cale va reuși numai dacă din experiență a cunoscut cum lucrează harul Sfântului Duh în om, și dacă în inima sa s-a înrădăcinat a anume mândrie lepădare de sine, adică o lepădare hotărâtă a voii sale "individuale", meschine, pentru a dobândi și a săvârși sfânta voie a lui Dumnezeu. Unuia ca acesta i se va dezvălui adevăratul înțeles al întrebării pe care Sfântul Silvan a pus-o părintelui Stratonic: "Cum grăiesc cei desăvârșiți?"; lui îi vor fi familiare cuvintele sfinților părinți: "plăcut-au Duhului Sfânt și nouă" (Fap.15,28); el va înțelege mai deslușit acele cuvinte din Sfânta Scriptură, din Vechiul precum și din Noul Testament, unde este vorba de o asemenea nemijlocită convorbire a sufletului cu Dumnezeu; și se va apropia de adevărata înțelegere a felului în care vorbeau Apostolii și Prorocii. (Sf.Sofronie de la Essex, Din învățăturile Sf.Silvan, traducere de Ierom. Rafael Noica)

## CUM SĂ ÎNȚELEM VĂMILE



Sf.Serafim Rose,  
icoană

Poate nici un alt aspect al eshatologiei ortodoxe nu a fost atât de neînțeles precum fenomenul vămilor văzduhului. Mulți absolvenți ai seminariilor ortodoxe moderniste de astăzi au tendința să respingă întregul fenomen ca fiind un fel de „adăugire ulterioară“ la învățătura ortodoxă, sau o lume „imaginară“ ce nu are temelie nici în scrierile scripturistice sau patristice, nici în realitatea duhovnicească. Acești studenți sunt victime ale unei educații raționaliste, lipsite de o cunoaștere adâncă a diferitelor niveluri de realitate ce sunt adesea înfățișate în textele ortodoxe, precum și a diferitelor niveluri de sens adeseori prezente în scrierile scripturistice și patristice. Însemnătatea excesivă dată de modernismul raționalist sensului „literal“ al textelor și o înțelegere „realistă“ sau lumească a faptelor înfățișate în Scriptură și în Viețile Sfinților au tins să facă neclare sau chiar să acopere cu totul înțelesurile duhovnicești și experiențele duhovni-

cești care adesea au întâietate în izvoarele ortodoxe.

(Sf. Serafim Rose, Sufletul după moarte)